

Redactioneel: Couchsurfing

FOTOGRAFIE OMSLAG Flickr, Giardini Pensili

FOTOGRAFIE REDACTIONEEL William Cho

FOTOGRAFIE INHOUDSOPGAVE Flickr, Jit Bag

Het wereldreizigerschap is toe aan een radicaal nieuwe fase. In plaats van snurkende hostelgenoten of non-descripte hotels verkiest de moderne kosmopoliet de intimiteit van een lokaal huishouden. Via de Couchsurfing-website kan per stad een slaapplek op de bank van een inwoner van pakweg Karachi geregeld worden. Goedkoop ja, maar vooral een manier om een stad op een andere manier te beleven dan via een Hop-on-Hop-off bus of een rondvaartboot. Een gezellige wijze om interessante nieuwe mensen te ontmoeten bovendien. Laatst besloot ik zelf de proef op de som te nemen en een Amerikaanse jongedame een paar nachten in mijn krap bemeten Amsterdamse optrekje te huisvesten. Overdag probeerde ik haar op een gammele fiets de pracht van onze hoofdstad duidelijk maken. Op de Dam hielden we even pauze. Vol verbazing keek ze naar het Nationaal Monument. 'Why is there such an ugly building in the middle of one of the most beautiful cities in the world?' vroeg ze me geschokt. Ik begon een wat onsamenhangend verhaal over herdenking en geschiedenis, maar kwam nauwelijks tot een plausibel antwoord. Zo had ik die vreemde speer nog nooit bekeken.

Aardrijkskundeboeken van de middelbare school leren echter al dat dit geen verrassing is; de manier waarop je een fenomeen waarneemt wordt in belangrijke mate bepaald door je referentiekader. Een klassiek probleem waar sociaal wetenschappers zich al decennialang het hoofd over breken. Observaties zijn nooit neutraal, maar worden gevormd door opvoeding, sociale netwerken en taal. De wetenschap kent eenzelfde vooringenomenheid. Theoretische inzichten zijn in belangrijke mate gestoeld op inzichten uit eerdere studie. Een goed voorbeeld is de zogenaamde paradigmatische stad, die niet meer een casus op zichzelf is, maar staat voor een manier van denken. Inzichten opgedaan in het Chicago van de jaren '30 hebben generaties stads-sociologen en economen geïnspireerd. Veel postmoderne geografie is schatplichtig aan de studie van Los Angeles, terwijl dichterbij huis Amsterdam stevast wordt gebruikt als uitgangspunt voor eerlijke en sociale planvorming. Hieraan zit een keerzijde. Zoals het voorbeeld van de couchsurfer laat zien ben je per definitie beperkt door het kijken met cultureel gekleurde bril. Daarom komen in deze AGORA nu eens niet het bekende rijtje steden naar voren, maar wordt de blik verlegd naar Afrika. Omdat bestudering van bijvoorbeeld Ouagadougou helpt Nederlandse en Vlaamse steden in een nieuw licht te zien. Cruciaal voor wetenschap zonder tunnelvisie. Voor de ruimtelijke sector ook bepaald geen overbodige luxe. Het kopiëren van geslaagd beleid uit andere steden is bepaald geen garantie op succes.

AGORA probeert al meer dan vijftig jaar brillen aan te reiken om sociaalruimtelijke vraagstukken scherp te kunnen blijven zien. Sinds kort met een fors vernieuwde redactie, omdat we zelf ook toe waren aan frisse ideeën en impulsen. Zodat we onverwacht, soms kritisch, maar altijd origineel kunnen blijven. Eigenlijk als een couchsurfer.

Zonder overigens op je bank te blijven slapen.

Peter Pelzer, Hoofdredacteur AGORA